

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2353

гр. Бургас, 06.10.2022 г.

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, V ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в закрито заседание на шести октомври през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Вяра Ив. Камбурова

Членове: Галя В. Белева
Димитър П. С.

като разгледа докладваното от Димитър П. С. Въззивно частно гражданско
дело № 20222100501348 по описа за 2022 година

За да се произнесе взе предвид следното:

Производството е с правно основание чл. 274 и сл. ГПК и е образувано пред Окръжен
съд-Бургас по повод частна жалба, подадена от В. И. Ж. с ЕГН *****, постоянен адрес
гр. С., бул. „Б. М.“, бл. **, ет. *, ап. **, представляван от адв. Костадиновт Златко
Костадинов, против Определение №140 от 04.08.2022 г. по гр. д. № 418/2022 г. по описа на
РС-Карнобат, допълнено с Определение №474 от 08.08.2022 г. по същото дело.

Сочи се, че определението е неправилно, необосновано и постановено в нарушение на
процесуалния и материалния закон.

Посочва се, че съдът е извършил некоректна и противоречаща на императивните
изисквания на ГПК преценка на представения доказателствен материал по делото, като
напълно е пренебрегнал основните принципи, залегнали в гражданския процес – нормите на
чл.5, чл.6, ал.2, чл.7, ал.1, както и съществуващата практика на съдилищата по идентични
казуси. Неизпълнението на указанията на съда за посочване на страни, респективно
съделители по делото, спрямо описаните в исковата молба недвижими имоти, не
представлява основание за връщане на исковата молба, а биха могли евентуално да породят
последичите по чл.147 от ГПК, а именно да преклудира възможността за включването им в
числото на съделителите, при положение, че тези последици са съобщени на ищеца.

Излагат се доводи, че съгласно разпоредбата на чл.75, ал.2 от ЗН, когато делбата е
извършена без участието на някой от сънаследниците, тя е изцяло нищожна. Неучаствалите
в делбата съсобственици обаче разполагат с възможността, позовавайки се на нищожността
на извършената без тяхно участие делба, да предявят иск за делба, посредством който да
упражняват правото си да искат прекратяване на съсобствеността.

Твърди се, че съдът не се е съобразил с представените от ищеца допълнителни
удостоверения за наследници на В. И. С. с дата на издаване 18.05.2022 г., а вместо това се е
позовал на удостоверение за наследниците на същия общ наследодател, но издадено на
08.09.2020 г. В удостоверенията за наследници, издадени през 2013 и 2020 г., лицата С. М.
М., М. М. Д., Р. П. Г., И. П. Х., Д. М. Г. и Р. М. Гев, не са посочени като наследници на
общия наследодател. Законодателят не случайно бил предвидил в нормата на чл.342, ал.1 от
ГПК възможността в първото по делото заседание всеки от сънаследниците да може да
направи възражение против правото на някои от тях да участва в делбата, против размера на
неговия дял, както и включването в наследствената маса на някои имоти, респективно да

поиска включването на други лица в качеството им на съделители или включването на други имоти.

Излагат се подробни доводи в насока, че няма основание да се счита, че е налице нередовност на исковата молба, тъй като това кои лица следва да са конституирани като съделители не касае въпроса за допустимостта на производството по делба. В тази връзка се позовава на разпоредбата на чл.342 от ГПК. Твърди, че въпросните лица не следва да бъдат конституирани като съделители и да участват в производството по делбата на имотите, като се аргументира с нормата на чл.9а от Закона за наследството, която счита, че е приложима спрямо посочените по – горе лица. Цитира практика.

Моли се за отмяна на първоинстанционното определение за прекратяване на производството по делото и определението за допълването му с връщане на исковата молба, като неправилно и незаконосъобразно и за връщане на делото на РС – Карнобат за продължаване на процесуалните действия по същото.

Препис от жалбата не е връчван на насрещна страна, съобразно разпоредбата на чл. 129, ал.3 от ГПК.

Бургаския окръжен съд, като взе пред вид изложените в жалбата доводи, данните по делото и като съобрази разпоредбите на закона, намира следното:

Частна жалба е подадена в едноседмичния срок по чл. 275, ал. 1 ГПК против подлежащ на обжалване съдебен акт, съобразно изричната разпоредба на чл.129, ал.3 ГПК, както и от легитимирано лице, което има правен интерес от обжалването. Поради изложеното съдът намира подадената частна жалба за допустима и следва да се произнесе по същество.

Разгледана по същество, частната жалба е неоснователна.

Първоинстанционното производство е образувано по исковата молба на В. И. Ж., ЕГН *****, гр.С., бул.“Б. М.“, бл. 12, ет. *, ап. **, представляван от адв. Костадинов, с адрес на кантора: гр.Карнобат, ул. Г. Димитров № 6, ет.2; съдебен адрес за връчване на съдебни книжа: гр.Карнобат, ул.Москва № 69,ет.1, ап.2, п.к.7, за делба на наследствени земеделски земи, находящи се в с.Крумово градище, оставени в наследство от общия наследодател В. И. С., б.ж. на село К. г. Към исковата молба е представено удостоверение за наследници изх.№ 258/29.03.2022г. в което С. М. М., М. М. Д., Р. П. Г., И. П. Х., Д. М. Г. и Р. М. Гев са посочени за наследници на В. И. С., починал на 11.07.****г. Представени са и решения за възстановяване на правото на собственост на наследниците на В. И. С. от 15.11.1996 г. и 29.09.2000 г., скица на поземлени имоти, както и удостоверения за характеристика на поземлени имоти в земеделска и горска територия.

С разпореждане от 09.05.2022 г. исковата молба е оставена без движение, като е указано на ищеца в едноседмичен срок от получаване на съобщението да посочи всички наследници на В. И. С., съгласно представеното удостоверение за наследници, които да бъдат конституирани като участници в производството по делба и да представи преписи от исковата молба и доказателствата към нея за тях. Указано е и да посочи наследниците на П. В. Д., починала на 18.10.****г. които да бъдат конституирани като страна по делото, да впише исковата молба в Службата по вписвания при РС-Карнобат и да представи доказателства за това.

На 16.06.2022г. е представена вписана искова молба в СВ при РСКарнобат и две удостоверения за наследници изх. № 353 от 18.05.2022г. и изх. № 348 от 18.05.2022г., издадени от община Карнобат. В първото удостоверение, като наследник на общия наследодател В. С. С., починал на 11.07.****г. е посочен съът му И. В. И., починал на 24.10.****г., наследен от с. си Р. Д. И.а, починала на 09.04.****г., а във второто удостоверение са посочени наследниците на Р. Д. И.а. Представено е и удостоверение, в което е отразено, че Р. Д. И.а е трета поред с. на И. В. И. и от брака няма родени деца. Посочва се, че Р. Д. И.а има три деца от първия си брак.Входирана е и молба, с която се излагат доводи, че наследници на починалата П. В. Д. са децата на починалата ѝ сестра, Ч. С. М., Ц. С. М., както и брат ѝ Г. В. Д., които вече са конституирани като страни по делото и

са посочени в исковата молба. Счита, че за останалите, посочени в разпореждането лица, не са налице основания за конституирането им предвид нормата на чл.9а от Закона за наследството.

С разпореждане от 21.06.2022 г., първоинстанционният съд е указал на ищеца да представи преписи за връчване на С. М. М., М. М. Д., Р. П. Г., И. П. Х., Д. М. Г. и Р. М. Г.ев.

С допълнителна молба вх. № 2854/01.07.2022г., процесуалният представител на ищеца е представил преписи от исковата молба и приложените към нея доказателства за връчване на посочените по-горе лица, които отново не е конституирал като съделители.

С разпореждане от 06.07.2022 г., исковата молба е оставена без движение, като е указано на ищеца да насочи иска си срещу наследниците С. М. М., М. М. Д., Р. П. Г., И. П. Х., Д. М. Г. и Р. М. Г.ев, с посочване на единен граждански номер и адрес за призоваване.

С обжалваното определение № 470/04.08.2022 г. районният съд е приел, че ищецът не е изпълнил дадените му с разпореждане № 835 от 06.07.2022г. указания, което е връчено на пълномощника на ищеца на 19.07.2022г. В указания срок до 27.07.2022г. нередовностите не са отстранени, като искът не е насочен срещу наследниците С. М. М., М. М. Д., Р. П. Г., И. П. Х., Д. М. Г. и Р. М. Г.ев. Прието е, че ищецът не е отстранил нередовностите на исковата си молба и не е конституирал всички съделители като страни по делото, поради което производството следва да се прекрати на основание чл.129, ал.3 от ГПК. С определение №474/08.08.2022 г., е допълнено определение № 470/04.08.2022 г., като е постановено връщане на исквата молба.

Бургаският окръжен съд намира обжалваното определение за прекратяване на делото за правилно.

Производството пред първоинстанционния съд е прекратено и исковата молба е върната, поради неотстраняване на нередовностите на същата в срок, като не са конституирани наследниците на починалата с. - Р. Д. И.а, на общия наследодател В. И. С.. Предвид изложеното, за да се прецени законосъобразността на определението, с което исковата молба е върната, следва да се обсъдят предпоставките за конституиране на съделители в делбеното производство.

Страни в производството по съдебна делба трябва да бъдат всички участници в имуществената общност, които са задължителни другари. Съдебната делба е недопустима, ако в нея не участва някои от тях. Според даденото задължително тълкуване на закона в т. 6 на ТР 1/2013 г. по тълк. д. 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС задължителното другарство представлява частен случай на необходимо другарство, при който участието на всички другари в процеса е условие за неговата допустимост. Общото предявяване на иска от или срещу всички другари, чието участие в производството е задължително, представлява абсолютна положителна процесуална предпоставка, без наличието на която исковото производство е недопустимо. Нарушаването на изискването за съвместна процесуална легитимация е нередовност на исковата молба, за която съдът следи служебно и е задължен да упражни правомощията си съгласно чл. 129 ГПК. /Така Определение № 623 от 25.09.2012 г. на ВКС по ч. гр. д. № 541/2012 г., III г. о., ГК ; Определение № 622 от 30.09.2015 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4211/2015 г., IV г. о., ГК ; Определение № 231 от 2.05.2018 г. на ВКС по гр. д. № 2691/2017 г., II г. о., ГК и др./. В светлината на изложеното, не са основателни доводите, изложени от жалбоподателя, че това кои лица следва да са конституирани като съделители не касае въпроса за допустимостта на производството по делба. Всички съсобственици на имота са задължителни необходими другари в производството по делба, понеже с производството се осъществява потестативното право на делба не само на ищите, но и на всички други съсобственици. Противното би означавало да се проведе съдебен процес, без да са конституирани всички надлежни страни, при условията на задължително другарство, което би обезсмислило този правен институт и би довело до постановяване на съдебен акт, който няма да може да се противопостави на съсобствениците, които не са участвали в производството. Тогава ще бъде приложима и хипотезата на чл.75, ал.2 от Закона за

наследството. Именно необходимостта от установяването на кръга на съсобствениците задължава съдът служебно да следи за конституирането на всички участници в имуществената общност като страни в делбения процес.

Аргументът на жалбоподателя, че „законодателят не случайно бил предвидил в нормата на чл.342, ал.1 от ГПК възможността в първото по делото заседание всеки от сънаследниците да може да направи възражение против правото на някои от тях да участва в делбата, против размера на неговия дял, както и включването в наследствената маса на някои имоти, респективно да поиска включването на други лица в качеството им на съделители.“ също не е основателен. Разпоредбата на чл.342 от ГПК постановява, че в първото заседание всеки от сънаследниците може да възрази против правото на някои от тях да участва в делбата, против размера на неговия дял, както и против включването в наследствената маса на някои имоти. Съгласно чл.341, ал.2 от ГПК всеки от останалите сънаследници може в първото заседание по делото да поиска с писмена молба да бъдат включени в наследствената маса и други имоти. Не е предвидена възможността за включване на други лица в производството на етапа на първото съдебно заседание, а на други имоти, тъй като противното би означавало, че е допустимо конституиране на страни в производството на етапа, на който последните могат да упражнят редица свои процесуални права под заплахата от преклудирането им /чл.342 от ГПК/, което значително би затруднило, или дори би направило невъзможно на практика упражняване на процесуалните им права.

Следва да се посочи и, че указанията за конституиране на неучастващи съсобственици съдът дава въз основа на данните, съдържащи се в приложените с исковата молба доказателства. В хода на производството по допускане на делбата може да бъде установено, че някои от конституираните съделители не притежават права в съсобствеността /чл. 342 ГПК/ и те ще бъдат изключени от делбата. /Така Определение № 60121 от 12.10.2021 г. на ВКС по ч. гр. д. № 3796/2021 г., II г. о., ГК/. В първоначално представеното удостоверение за наследници с изх.№258/29.03.2022 г. са посочени като такива и низходящите на Р. Д. И.а - починалата с. на И. В. И., който е с. на общия наследодател В. И. С.. Впоследствие са представени и удостоверения за наследници изх. № 353 от 18.05.2022г. и изх. № 348 от 18.05.2022г., издадени от община Карнобат. В първото удостоверение, като наследник на общия наследодател В. С. С., починал на 11.07.****г. е посочен с.ът му И. В. И., починал на 24.10.****г., наследен от с. си Р. Д. И.а, починала на 09.04.****г., а във второто удостоверение са посочени наследниците на Р. Д. И.а. Първоинстанционният съд е съобразил представените с исковата молба, както и с допълнителните молби доказателства.

На този етап от производството не може да се достигне до извод, че наследниците на Р. Д. И.а не следва да бъдат конституирани като съделители, тъй като този въпрос ще бъде решен в производството по делба, като ищецът ще има процесуалната възможност да възрази против тяхното участие, в който смисъл е и нормата на чл.342 от ГПК. Предпоставките за приложение на чл.9а от Закона за наследството, съдът намира, че не следва да бъдат обсъждани на този етап от производството, а едва в рамките на производството по делба, където страните ще имат възможността да изложат доводите и твърденията си и да представят доказателства в тази връзка, тоест не може да се правят изводи за приложение на тази норма при преценка за редовността на исковата молба.

В допълнение към изложеното следва да се посочи, че съгласно Тълкувателно решение №1 от 4.11.1998 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 1/1998 г., ОСГК, чл. 9а ЗН ще намери приложение при следните кумулативни предпоставки: 1. Гражданският брак да е сключен след одържавяването на имотите или включването им в ТКЗС и други селскостопански организации. 2. Съпругът да е преживял с.-собственик. 3. От брака да няма родени или ос.овени деца. 4. Последващият съпруг да е починал преди възстановяването на собствеността. В настоящият случай от представените по делото доказателства не се стига до извод, че са налице всички посочени предпоставки, като не е ясно от приложените доказателства моментът на одържавяването на имотите или включването им в ТКЗС и други

селскостопански организации с оглед преценката за приложение на посочената норма. Също така следва да се съобрази и разрешението в тълкувателното решение, че чл. 9а ЗН не намира приложение по отношение на наследяването в наследствените колена на наследодателя, на когото е възстановена собствеността. /Така и Определение № 35 от 26.01.2018 г. на ВКС по гр. д. № 1750/2017 г., I г. о., ГК/.

Изводите на съда не са разколебани от цитираната от жалбоподателя практика, а напротив последните се потвърждават. Така в цитираното Определение № 431 от 11.05.2013 г. на ВКС по гр. д. № 6576/2013 г., II г. о., ГК е изрично посочено, че съдът не може служебно да конституира неучастващ по делото задължителен другар, тъй като предмета на делото и обемът на дължимата защита и съдействие, включително и по отношение субектите спрямо които се търси разрешаване на правния спор, се определят от страните /чл. 6, ал. 2 ГПК/, на която въззивното решение съответства, поради което липсва основание за допускане на касационно обжалване по този въпрос. Цитирано е и Решение № 179 от 18.10.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1981/2013 г., II г. о., ГК, съгласно което съдът не може служебно да конституира неучастващ по делото задължителен другар, тъй като предмета на делото и обемът на дължимата защита и съдействие, включително и по отношение субектите спрямо които се търси разрешаване на правния спор, се определят от страните /чл. 6, ал. 2 ГПК/, а съдът служебно извършва необходимите процесуални действия по движението и приключването на делото и следи за допустимостта и надлежното извършване на процесуалните действия от страните /чл. 7, ал. 1, изр. първо ГПК/. Следователно, ако по делото не участват всички необходими другари, в рамките на правомощията си по чл. 7, ал. 1 ГПК, съдът следва да даде указания на ищеца и ако искът не бъде предявен спрямо неучастващия задължителен другар - да прекрати делото. В настоящия случай първоинстанционният съд е съобразил именно посочената практика, като многократно е давал указания на ищеца да насочи иска си срещу всички необходими другари, упражнявайки правомощията си по чл.129, ал.3 от ГПК, като ищецът не е предявил иска си спрямо неучастващите задължителни другари, съобразно представените с исковата молба и допълненията доказателства, в резултат на което производството по делото правилно е прекратено, а исковата молба е върната на основание чл.129, ал.3 от ГПК.

С оглед гореизложеното, съдебният състав намира, че правилно Районен съд Карнобат е прекратил производството по делото и е върнал исковата молба поради неотстраняване в срок на нередовностите в нея. Определението е законосъобразно и следва да се остави в сила.

Мотивиран от гореизложеното, Бургаският окръжен съд, V въззивен състав

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА Определение № 470 от 04.08.2022 г., допълнено с Определение №474 от 08.08.2022 г., постановени от Районен съд – Карнобат по гр. д. № 418/2022 г., с което е върната исковата молба и е прекратено производството по делото.

Определението подлежи на обжалване с частна жалба в едноседмичен срок от съобщаването му пред Върховния касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

